Rebecca Evans AS/MS
Y Gweinidog Cyllid a’r Trefnydd
Minister for Finance and Trefnydd

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: RE-499-21

Llyr Gruffydd
Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid
Senedd Cymru

2 Mawrth 2021

Annwyl Llyr,

Cytunais i roi rhagor o fanylion i'r Pwyllgor am y cyllid sydd wedi'i ddyrannu i gefnogi busnesau yn ystod y pandemig. Gweler yr atodiad amgaeedig sy'n nodi'r wybodaeth y gofynnir amdani.

Yn gywir,

Rebecca Evans

Rebecca Evans AS/MS
Y Gweinidog Cyllid a’r Trefnydd
Minister for Finance and Trefnydd

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
Correspondence.Rebecca.Evans@gov.wales
Gohebiaeth.Rebecca.Evans@llyw.cymru

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Cymorth Busnes Covid-19 Llywodraeth Cymru

Cyllid	Dyddiad Gweithredu	Cynnig
Cynllun Grant Ardrethi Annomestig Covid-19 Dros £770m wedi'i ddarparu	Ebrill 2020 – Mehefin 2020	Roedd grant o £25,000 ar gael i **fusnesau manwerthu, hamdden a lletygarwch** sy'n meddiannu eiddo â gwerth ardrethol o rhwng £12,001 a £51,000. Roedd grant o £10,000 ar gael i bob busnes sy'n gymwys i gael rhyddhad ardrethi i fusnesau bach (SBRR) yng Nghymru sydd â gwerth ardrethol o £12,000 neu lai.
ERF Cam 1 £400m	Ebrill 2020	Gallai microfusnesau, gan gynnwys busnesau newydd, fod wedi bod yn gymwys i gael hyd at £10k o gymorth. Gallai busnesau bach a chanolig sydd â rhwng 10 a 249 o weithwyr fod wedi bod yn gymwys i gael grantiau o hyd at £100k. Roedd cyllid ar gael i gefnogi busnesau mawr sydd â mwy na 249 o weithwyr. Ystyriwyd ceisiadau fesul achos er mwyn barnu lle y gellid defnyddio cyllid yn y ffordd fwyaf effeithiol i ategu ffynonellau cymorth eraill. Dim ond ar gyfer busnesau a oedd wedi'u cofrestru ar gyfer TAW neu wedi'u heithrio rhag TAW, â throsiant o fwy na £85k yr oedd Cam 1.
Cynllun Benthyciadau Busnes Covid-19 Cymru £500m	Ebrill 2020	Roedd Cynllun Benthyciadau Busnes Covid-19 Cymru gwerth £100m ar gael i gwmnïau sy'n profi problemau llif arian o ganlyniad i'r pandemig gan ddarparu benthyciadau o rhwng £5k a £250k ar gyfraddau llog ffafriol. Cyrhaeddwyd yr uchafswm ar gyfer ceisiadau i'r gronfa yn yr wythnos gyntaf.
Grantiau Cychwyn Busnes £5m	Mehefin 2020 – Medi 2020	Roedd Llywodraeth Cymru yn sylweddoli bod angen penodol i gefnog pobl sy'n hunangyflogedig ond sydd y tu allan i'r Cynllun Cymhorthdal Incwm Hunangyflogaeth (SEISS) a gyhoeddwyd yn y DU oherwydd mai dim ond yn ystod 2019 y dechreuon nhw fasnachu. Er mwyn mynd i'r afael â hyn, lansiwyd Grant Cychwyn Busnes gwerth £5m i gefnogi hyd at 2,000 o busnesau newydd yng Nghymru gyda grant o £2,500 yr un. Daeth y cynllun i ben i geisiadau newydd am 5pm ddydd Gwener 4 Medi. Roedd y Grant Cychwyn Busnes yn cynnig achubiaeth bosibl i'r rhai a sefydlodd eu busnes ar ôl 31 Mawrth 2019, gan eu helpu i barhau i fasnachu drwy'r pandemig Covid-19.

		Diben y grant oedd cefnogi busnesau sydd newydd eu creu gyda chymorth llif arian ar unwaith i'w helpu i oroesi canlyniadau economaidd y pandemig Covid-19. Nod y grant oedd ategu mesurau ymateb Covid-19 eraill i gefnogi busnesau, mentrau cymdeithasol a sefydliadau elusennol yng Nghymru.
ERF Cam 2 £300m	Mehefin 2020 – Gorffennaf 2020	Rhyddhaodd ail gam ERF £200m ac yna £100m arall o gyllid i dargedu busnesau micro, busnesau bach a chanolig a busnesau mawr sydd o bwysigrwydd cymdeithasol neu economaidd hanfodol i Gymru. Roedd microfusnesau yn gymwys i gael hyd at £10k o gymorth. Roedd busnesau bach a chanolig yn gymwys i gael hyd at £100k o gymorth. Roedd busnesau mawr yn gymwys i gael hyd at £690k yn unol â rheolau Cymorth Gwladwriaethol dros dro.
Y Gronfa Adferiad Diwylliannol £63m	Medi 2020 – Hydref 2020	Roedd grant nad yw'n ad-daladwy o hyd at £150,000 (hyd at 100% o'r costau cymwys) fesul sefydliad ar gael drwy ddau bwynt mynediad i'r cais: - Dan £10,000: proses gyflym ar gyfer sefydliadau llai yn seiliedig ar gostau cymwys - Rhwng £10,000 a £150,000: proses fanylach yn seiliedig ar gostau cymwys Cyflwynwyd elfen ar wahân o'r Gronfa Adferiad Diwylliannol, gwerth £27.5 miliwn, drwy Gyngor Celfyddydau Cymru i gefnogi theatrau ac orielau. Lansiwyd y gronfa hon ar 17 Awst ac mae bellach ar gau i geisiadau. Nid oedd ymgeiswyr yn gallu gwneud cais am gyllid Cyngor Celfyddydau Cymru a chyllid Llywodraeth Cymru.
Grant Darparwyr Gofal Plant £4m	Awst 2020 – Hydref 2020	Gallai darparwyr gofal plant gan gynnwys gwarchodwyr plant, meithrinfeydd, cylch meithrin, crèches a chlybiau y tu allan i oriau ysgol wneud cais am hyd at £5,000 i'w digolledu ar gyfer incwm a gollwyd rhwng 1 Ebrill 2020 a 30 Mehefin 2020.
Grant Llawrydd y Gronfa Adferiad Diwylliannol £10.5m	Hydref 2020	Roedd gweithwyr llawrydd sy'n gweithio yn y sectorau diwylliannol a chreadigol yng Nghymru yn gallu gwneud cais am eu cyfran o gronfa £ £7 miliwn – a dargedwyd yn benodol at y rhai yn y sector llawrydd a gafodd eu taro galetaf gan bandemig y coronafeirws. Agorodd y gronfa ar 5 Hydref a bydd yn weithredol dros ddau gam. Gall unigolion wneud cais am grant o £2,500. Bydd y gronfa'n agored i weithwyr llawrydd yn is-sectorau'r celfyddydau, diwydiannau creadigol,

		digwyddiadau celfyddydol a threftadaeth, diwylliant a threftadaeth, y mae gan eu gwaith ganlyniadau creadigol/diwylliannol uniongyrchol. Mae Cam 2 y Gronfa Llawrydd wedi agor ar gyfer ceisiadau. Roedd £3.5m arall ar gael drwy drydydd cam y Gronfa Adferiad Diwylliannol i gefnogi'r Gronfa Llawrydd. Agorodd ceisiadau ar gyfer cam 3 o ddydd Llun 23 Tachwedd i weithwyr llawrydd yn y sector creadigol.
ERF Cam 3 – Grantiau Datblygu Busnes £100m	Hydref 2020 – Tachwedd 2020	Roedd Cam 3 y Gronfa Cadernid Economaidd (ERF) ar gael bron i £300m i fusnesau i'w helpu i ddelio â heriau economaidd Covid-19 ac allanfa arfaethedig y DU o gyfnod pontio'r UE. Roedd y Fframwaith yn agored i fusnesau o bob maint a phob sector ledled Cymru, gan gynnwys mentrau cymdeithasol ac elusennau, yn amodol ar fodloni meini prawf cymhwysedd, ac roedd yn cynnwys: • Grantiau Datblygu Busnes: £100m i helpu busnesau i ddatblygu a sicrhau cyflogaeth eu gweithluoedd drwy grantiau datblygu busnes. Roedd gofyn i rai cwmnïau ymrwymo rhywfaint o'uu hadnoddau eu hunain yn gyfnewid am hynny. • Cymorth Twristiaeth a Lletygarwch: Mae £20m o'r Grantiau Datblygu Busnes gwerth £100m wedi'i neilltuo i gefnogi busnesau twristiaeth a lletygarwch sy'n wynebu cyfyngiadau a heriau penodol ar ddechrau misoedd y gaeaf. • Cronfa i Fusnesau dan Gyfyngiadau: £199.5m i gefnogi busnesau sy'n cael eu heffeithio gan gyfyngiadau cyfyngiadau symud, gan gynnwys elfen grant ar sail disgresiwn (manylion pellach isod) Agorodd Grantiau Datblygu Busnes ERF ar gyfer ceisiadau ar 28 Hydref a daeth i ben ar 29 Hydref oherwydd y nifer fawr o geisiadau. Caeodd y Gronfa i Fusnesau dan Gyfyngiadau ar gyfer cofrestriadau ar 20 Tachwedd.
ERF Cam 3 – Cronfa i Fusnesau dan Gyfyngiadau - NDR £199.5m	Hydref 2020 – Tachwedd 2020	Roedd trydydd cam ERF hefyd yn cynnwys Gronfa i Fusnesau dan Gyfyngiadau, sy'n werth £199.5m ac a weithredwyd gan yr awdurdodau lleol. Roedd y gronfa'n darparu'r cymorth canlynol i fusnesau cymwys: • Roedd busnesau manwerthu, hamdden a lletygarwch a orfodwyd i gau (fel y'u diffinnir gan y rheoliadau) yn ystod y cyfnod atal byr, sy'n meddiannu eiddo â gwerth ardrethol rhwng £12,001 a £51,000 yn gymwys i gael taliad o £5,000.

		• Roedd pob busnes a oedd yn gymwys i gael Rhyddhad Ardrethi Busnesau Bach sy'n meddiannu eiddo â gwerth ardrethol o £12,000 neu lai yn gymwys i gael taliad o £1,000. • Roedd grant disgresiynol pellach o £2,000 ar gael ar sail cais i'r busnesau hynny â gwerth ardrethol o £12,000 neu lai a orfodwyd i gau gan y cyfyngiadau atal byr (fel y'u diffinnir gan y rheoliadau). • Roedd grant disgresiynol pellach o £1,000 ar gael i fusnesau ar yr un sail os oedd y cyfyngiadau symud lleol wedi effeithio'n sylweddol arnynt cyn dechrau'r cyfnod atal byr. Caeodd y Gronfa i Fusnesau dan Gyfyngiadau i gofrestriadau ar 20 Tachwedd.
Y Gronfa i Fusnesau dan Gyfyngiadau - NDR £160m	Rhagfyr 2020 - Mawrth 2021	O dan y Gronfa i Fusnesau dan Gyfyngiadau mae grantiau ar gael ar gyfer ardrethi annomestig (NDR) a grantiau yn ôl disgresiwn ar gyfer y sectorau manwerthu, lletygarwch, hamdden a thwristiaeth nad ydynt yn hanfodol (NERHLT) yn darparu taliadau ar gyfer y cyfnod rhwng mis Rhagfyr a diwedd mis Mawrth 2021 ar gyfer busnesau y mae cyfyngiadau cenedlaethol yn effeithio arnynt. Bydd hyn yn rhoi isafswm grant cyfunol o £6k-£10k i fusnesau cyn ystyried cymorth drwy Gronfa Benodol Sector y Gronfa Cadernid Economaidd (ERF), y Cynllun Cymorth Swyddi a'r pecyn ehangach. • Bydd busnesau NERHLT sy'n derbyn Rhyddhad Ardrethi i Fusnesau Bach (SBRR) ac sydd â gwerth ardrethol o £12,000 neu lai yn gymwys i gael **£6,000**. Bydd busnesau'r gadwyn gyflenwi sy'n gymwys i gael SBRR hefyd yn gymwys i gael y cymorth hwn os bydd eu trosiant yn gostwng mwy na 40% yn ystod cyfnod y cyfyngiadau. • Bydd busnesau NERHLT sydd â gwerth ardrethol o rhwng £12,001 a £51,000 hefyd yn gymwys i gael **£10,000** os bydd y cyfyngiadau wedi effeithio arnynt. Bydd busnesau'r gadwyn gyflenwi yn yr un band gwerth ardrethol hefyd yn gymwys i gael y cymorth hwn os bydd eu trosiant yn gostwng mwy na 40% mewn trosiant yn ystod cyfnod y cyfyngiadau. • Bydd busnesau NERHLT sydd â gwerth ardrethol o rhwng £51,001 a £500,000 hefyd yn gymwys i gael **£5,000** os bydd y cyfyngiadau'n effeithio arnynt. Bydd busnesau'r gadwyn gyflenwi yn yr un band gwerth ardrethol hefyd yn gymwys i gael y cymorth hwn os bydd eu trosiant yn gostwng mwy na 40% yn ystod cyfnod y cyfyngiadau.

		• Bydd busnesau NERHLT sydd â gwerth ardrethol hyd at £150k a gofrestrodd ac a dderbyniodd Grant Cronfa Gyfyngiadau ERF ym mis Rhagfyr/Ionawr drwy eu Hawdurdod Lleol yn dechrau derbyn taliadau i'w cyfrif banc yn ystod mis Chwefror. Ni fydd yn ofynnol i'r busnesau hyn ailgofrestru eu manylion. Rhaid i fusnesau cymwys nad ydynt wedi derbyn y grant hyd yma gofrestru, a gallant hefyd gofrestru ar gyfer y cyfnod blaenorol ar yr un pryd. Mae'r estyniad yn rhoi cymorth i eiddo busnes manwerthu, hamdden a thwristiaeth sydd â gwerthoedd sylweddol o rhwng £150k a £500k y flwyddyn. Bydd hyn yn galluogi darparu cymorth i garfan o gwmnïau canolig nad ydynt hyd yma wedi cael cymorth drwy gynlluniau grantiau'r Gronfa i Fusnesau dan Gyfyngiadau. Bydd yn ofynnol i'r busnesau hyn gofrestru eu manylion, yn ogystal â gwneud cais byr ar-lein i'w hawdurdod lleol perthnasol. Gall busnesau gael mynediad i'r broses gofrestru a chymhwyso drwy wefannau Busnes Cymru ac awdurdodau lleol. https://businesswales.gov.wales/coronavirus-advice/cy/node/21 Er mwyn cefnogi busnesau nad ydynt wedi'u cofrestru ar gofrestr yr NDR ac sydd â throsiant o dan £50k, mae cyfnod pellach o £30m o'r Gronfa Cymorth Dewisol Lleol hefyd wedi'i gymeradwyo a bydd yn darparu grant o £2,000 drwy gais a thaliad ail rownd. Bydd angen i fusnesau gyflwyno cais i'r gronfa.
Grant Rhwystrau £1.2m	Rhagfyr 2020 – Mawrth 2021	Bydd ymgeiswyr yn gallu gwneud cais am hyd at £2,000 i gefnogi costau busnes hanfodol, yn seiliedig ar angen ac wedi'u hategu gan gynllun busnes. Bydd yn ofynnol i bob ymgeisydd gofrestru gyda Busnes Cymru i dderbyn cymorth busnes gan un o'n darparwyr i'w helpu i ystyried hyfywedd eu syniad busnes a datblygu cynllun busnes. Mae cymorth hefyd ar gael gan Syniadau Mawr Cymru, ein Hybiau Menter neu Busnes Cymdeithasol Cymru. Mae Cronfa Rhwystrau Busnes Cymru yn agored i geisiadau **tan 19 Mawrth 2021**, neu'n gynt os bydd yr arian wedi'i ddefnyddio cyn y dyddiad hwnnw. Ceir rhagor o fanylion am sut i wneud cais a chofrestru gyda Busnes Cymru ar wefan Busnes Cymru: https://businesswales.gov.wales/cy/grant-rhwystrau-busnes-cymru

Cymorth Penodol i Sectorau, y Gronfa Cadernid Economaidd (ERF) £180m	Ionawr 2021 – Chwefror 2021	Targedwyd pecyn Cymorth Penodol i Sectorau y Gronfa Cadernid Economaidd (costau gweithredu) gwerth £180m at fusnesau lletygarwch, twristiaeth a hamdden neu gwmnïau cadwyn gyflenwi sy'n cael eu heffeithio'n sylweddo, gydag effaith o fwy na 60% ar eu trosiant o ganlyniad i'r cyfyngiadau. Roedd yn rhaid i fusnesau cymwys fod yn cyflogi staff trwy PAYE, a naill ai wedi cofrestru ar gyfer TAW neu (wedi'u heithrio rhag TAW) gyda throsiant dros £85,000, neu'n gwmnïau cyfyngedig â throsiant dros £50,000. Gallai busnesau sydd wedi defnyddio Cronfa Fusnes Cyfyngiadau ERF wneud cais am y gronfa hon hefyd. Ar gyfer busnesau cymwys, roedd y pecyn cymorth yn darparu'r dyfarniadau grant canlynol: • Ar gyfer busnes un gweithiwr, isafswm grant o £2,500 • BBaChau (hyd at 249 o weithwyr) - £1,500 fesul cyflogai hyd at uchafswm o 10 cyflogai, sy'n cynrychioli £15,000 neu ar gyfer y rhai sy'n cyflogi mwy na 10, £1,500 fesul cyflogai neu gostau gweithredu hunanddatganedig am y cyfnod cyfyngedig (pa un bynnag yw'r swm is). Byddai terfyn uchaf o £100,000 ar gyfer busnesau BBaChau gyda chais sy'n seiliedig ar system ddigidol. • Busnesau mawr (250+ o weithwyr) - £500 y cyflogai ar gyfer ymgeiswyr busnes mawr sydd â'u pencadlys yng Nghymru hyd at uchafswm o £150,000, gan gyflwyno cais ar sail achos unigol drwy dîm y sector. Roedd gwiriwr cymhwysedd ac offeryn cyfrifo ar gael ar wefan Busnes Cymru. Agorodd Cronfa Benodol Sector ERF i geisiadau ar 13 Ionawr 2021 a daeth i ben ar 29 Ionawr 2021.